

**НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ БІЛІМ БАСҚАРМАСЫ
БІЛІМ БЕРУДІ ЖАҢҒЫРТУ ОРТАЛЫҒЫ МКҚК
НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІЦ Б.МАЙЛИН АТЫНДАГЫ №52
МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯСЫ**

**АБАЙ ҚҰНАНБАЙҰЛЫ ШЫҒАРМАЛАРЫН
САТЫЛАЙ КЕШЕНДІ ТАЛДАУ**
Жұмыс дәптері
4-сынып

НҰР-СҰЛТАН, 2022

Б.Майлин атындағы №52 мектеп –гимназиясының бірлестігінің отырысында қаралды, қалалық Сараптау кеңесіне ұсынылды (2022 жылғы 05.01 №3 хаттама)

Пікір берушілер:

Нұптекеева Г.Б. – Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің Академик С.Қирабаев атындағы қазақ тілі мен әдебиеті кафедрасының аға оқытушысы, ф.ғ.к.

Оразахынова Н.А. – педагогика ғылымдарының докторы, профессоры, КР Кіші ғылым академиясының вице-президенті, «Сатылай кешенді оқыту» технологиясының авторы.

Құрастыруышы: Абдукодирова М.Е. Абай Құнанбайұлы шығармаларын сатылай кешенді талдау. Жұмыс дәптері – Нұр-Сұлтан қаласы, 2022. – 85 б.

Бұл жұмыс дәптері негізгі орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты, жаңартылған білім беру мазмұнын негізге алып, құрастырылды. Жұмыс дәптері 4-сынып оқушыларына арналған Н.А.Оразахынованың «Сатылай кешенді оқыту» технологиясын басшылыққа алып жазылған. Жұмыс дәптері бағдарлама мен оқу құралын басшылыққа ала отырып, оқушылардың өз бетінше жұмыс жасап, ізденулеріне икемделген.

Алғы сөз.....	5
1-3 сабақ. Поэзиялық және прозалық шығармаларды сатылай кешенді талдау. Жалқау балапан, Ғылым таппай мақтанба.....	6
4-6 сабақ. Интернатта оқып жүр, Жәнібек батыр шығармаларын сатылай кешенді талдау.....	10
7-9 сабақ. Жасымда ғылым бар деп ескермедім, Зәмзәм сұзы шығармаларын сатылай кешенді талдау.....	14
10-12 сабақ. Құз өлеңін сатылай кешенді талдау.....	19
13-14 сабақ. Жат жазу	21
15– 16 сабақ. Ашық тест	23
17-19 сабақ. Жігіттер, ойын арзан, күлкі қымбат. Отыз үшінші қарасөзін сатылай кешенді талдау	25
20-22 сабақ. Құлақтан кіріп, бойды алар. Домбыра-кең таралған ұлттық музыкалық аспап өлеңін сатылай кешенді талдау.....	28
23-25 сабақ. Білімдіден шыққан сөз. Кітаптар мұны шығармаларын сатылай кешенді талдау.....	31
26-28 сабақ. Жат жазу.....	37
29-30 сабақ. Ашық тест.....	42
31-33 сабақ. Қалың елім, қазағым, қайран жұртым. Тоғызыншы қарасөзін сатылай кешенді талдау	44
34-36 сабақ. Қансонарда бүркітші шығады аңға. Жиырма алтыншы қарасөзін сатылай кешенді талдау.....	47
37-39 сабақ. Мәз болады болысың. Жиырма екінші қарасөзін сатылай кешенді талдау	51
40-42 сабақ. Әуелде бір сұық мұз-ақыл зерек. Он жетінші қарасөзін сатылай кешенді талдау.....	53
43-45 сабақ. Жүректе қайрат болмаса. Отыз бірінші қарасөзін сатылай кешенді талдау.....	57
46-48 сабақ. Жат жазу	61
49-51 сабақ. Ашық тест	65
52-54 сабақ. Жігіттер, ойын арзан, күлкі қымбат. Отыз үшінші қарасөзін сатылай кешенді талдау.....	66
55-57 сабақ. Желсіз тұнде жарық ай. Ағаштар неге ашуланды?.....	70
58-60 сабақ. Шоқпардай кекілі бар, қамыс құлақ. Шұбар тайым табылды....	76
61-63 саба. Сабырсыз, арсыз, еріншек. Қарасөз.....	79
64-66 сабақ. Жат жазу.....	82
67-68 сабақ. Тест.....	85
Пайдаланылған әдебиеттер.....	87

Сүйікті дос!

Жұмыс дәптеріңіздегі тапсырмалар сіздің ой-өрісіңізді кеңейтіп, өздігінен жұмыс жасауыңызға, пікіріңізді еркін жеткізіп, қорытынды жасай алуыңызға көмегін тигізеді.
Тапсырмалар ізденуді, еңбектенуді және талаптануды талап етеді.
Талаптыға – нұр жауар!

Іске сәт!

Шартты белгілер:

– ЖАҢА САБАҚ

– ОЙТОЛҒАУ

– ОЙНА ДА, ОЙЛА

– ТАЛДАУ

– СҰРАҚТАР

– ЖАТ ЖАЗУ

*Кестедегі жасырынган сөзді табыңыз.
Сол сөздерге ойтолғау жазыңыз.*

A	Ә	I	X	D	K	K
Ы	Б	C	Л	I	F	У
Р	Ш	Л	Ә	Ы	I	Ө
M	Г	Н	П	Y	M	Ү

Суреттерді пайдаланып, өлең құрастырып жазыңыз.

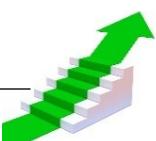

---

*Әңгімені сатылай кешенді талдау.
(1-3 сатысы)*

1. **Авторы.** _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

2. **Тақырып.** _____

_____

_____

_____

_____

3. **Әдеби жанр.** _____

_____

_____

4. **Идея.** _____

_____

_____

_____

_____

*Өлеңді сатылай кешенді талдау.
(1-3 сатысы)*

1. Авторы.

2. Тақырып. _____

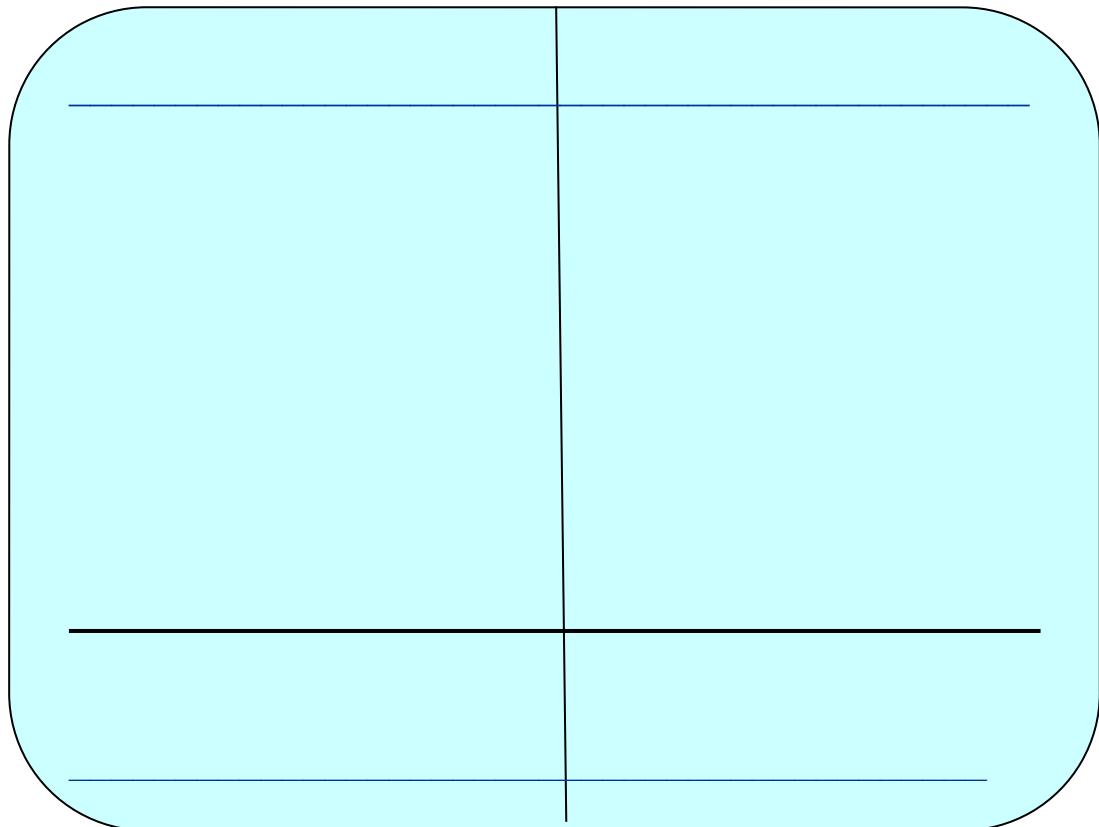
3. Жанр түрі –

Абай атамыздың «Ғылым таппай мақтанба» өлеңіндегі бес асыл іс пен бес дүшпады есіңізге түсіріп жазыңыз.

«Бес асыл іс»

«Бес дұшпан»

Қанатты сөзді дұрыс құрастырып, ойтолғау жазыңыз.

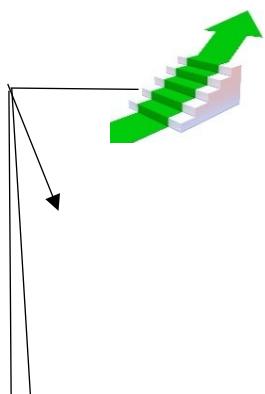

Мақалды жалғастырып жазыңыз.

- Қына тастан шығады ,
Өнер-білім   ...   ...
- Өнерлі бала – елдің көркі,
Үкілі қамыс –   ...   ...
- Қатардан ассан да,
Халықтан   ...   ...

Өлеңді сатылай кешенди талдау.
(1-5 сатысы)

1. Авторы.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

2. Тақырып.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

3. Жанр түрі.

_____

_____

4. Идея.

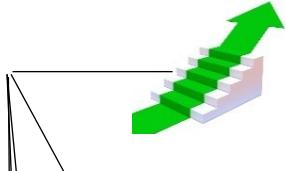
_____

_____

5. Шумак.

_____

Әңгімені сатылай кешенді талдау.
(1-5 сатысы)

1. Авторы.

—

---

2. Тақырып.

—

---

3. Әдеби жанр.

—

---

4. Идея.

—

---

5. Шығарманың композициялық құрылымы.

---

5. 1.

5. 2.

5. 3.

5. 4.

5. 5.

сәйкестендіріңіз.

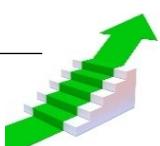
Ғылымның шырағы – Күн,
Әуелі қанаттан,
Ақыл – жас баладан,
Қазынаны тереңнен табарсын,

Мақалдарды үйқасымен

Жүйрік тай – құнаннан.
Білімді кітаптан аларсын.
Адамның шырағы – Білім.
Самғауға сосын талаптан.

Өзінің таңдаған мақалга ойтолғау жазыңыз.

Өлеңді сатылай кешенді талдау. **(1-6 сатысы)**

1. Авторы.

---

2. Такырып.

_____

_____

_____

3. Жанр түрі. _____

4. Идея.

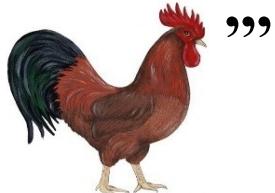
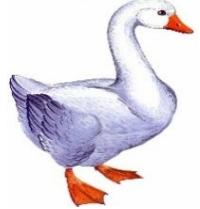
5. Шумак. _____

6. Тармақ.

Ребус шешінгіз.

“

”

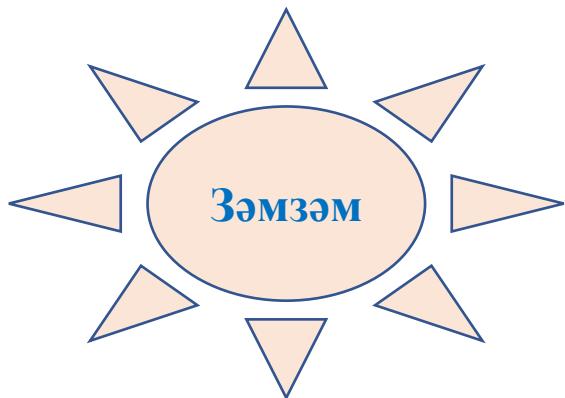

””

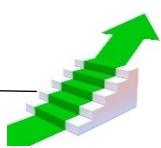
ЗӘМ

Жауабы: _____

Топтастыру

Әңгімені сатылай кешенді талдау.
(1-7 сатысы)

1. Авторы.

---

2. Тақырып.

---

3. Әдеби жанр.

---

4. Идея.

---

5. Шығарманың композициялық құрылымы.

---

5. 1.

5. 2.

5. 3.

5. 4.

5. 5.

---

6. Шығармадағы кейіпкерлер:

---

7. Шығарманың мазмұндық жоспары

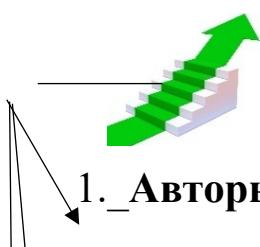

Жұмбакты

шешініз.

Ақ түсті,
Көк түсті,
От түсті,
Тот түсті-
Төрт түсті жер үсті.

Өлеңді сатылай кешенди талдау.
(1-8 сатысы)

1. **Авторы.**

2. Тақырып.

3. Жанр түрі.

4. Идея.

5. Шумак.

6. Тармақ.

7. Бұнак.

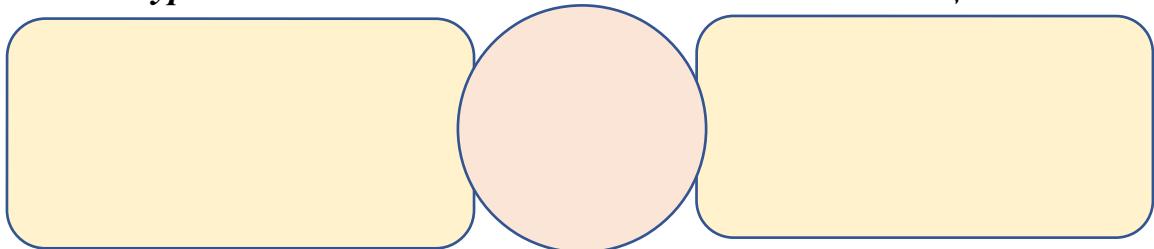
8.Бұын.

Оқулықта берілген сурет пен ақынның өлеңін салыстырыңыз.

Сурет

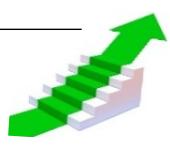
Өлең

ЖАТ ЖАЗУ

*«Талаі сөз бұдан бұрын көп айтқанмын» өлеңін сатылай
кешенді талдаң жазыңыз (1-8 сатысы).*

1. Авторы. _____

---

2. Тақырып.

---

3. Жанр түрі. _____

---

4. Идея.

5.Шумак.

---

6. Тармақ.

7.Бұнақ.

8.Бұын.

АШЫҚ ТЕСТ

1. Абай Құнанбаев – _____

2. Тұған жері _____
_____

3. Тұған жылы _____

4. Алғаш хат танығаны _____
_____

5. Абай оқыған мәдресе _____
_____

6. Абайдың шын аты _____

7. Өз әкесі _____

8. Абайдың шешесі _____

9. Әжесі _____

10. Тақырып дегеніміз _____
_____

11. Жанр түрі _____
_____

12. Идея дегеніміз _____
_____

13. Шумақ дегеніміз _____
_____

14. Бунақ дегеніміз _____
_____

15. Буын дегеніміз _____
_____

16. Ұйқас дегеніміз _____
_____

17. Тенеу дегеніміз _____
_____

18. Эпитет дегеніміз _____

Ребусты

шешінгіз.

ЕН

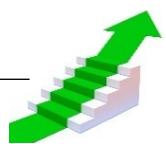
Жауабы:

«Сөз құдыреті» дегенді қалаң түсінесіз? Өз ойыңызды

жазыңыз.

A blue lined paper template with a spiral binding on the right side, designed for handwriting practice.

Өлеңді сатылай кешенде талдау.
(1-9 сатысы)

1. Авторы. _____

---

2. Тақырып. _____

---

3. Жанр түрі. _____

---

4. Идея.

5.Шұмақ.

---

6. Тармақ.

7.Бұнақ.

8.Бұын.

---

9. Ұйқас.

---

*Төмендегі суреттердің атын атап, алғашқы әріптерін
біріктіру арқылы сөздер құраңыз.*

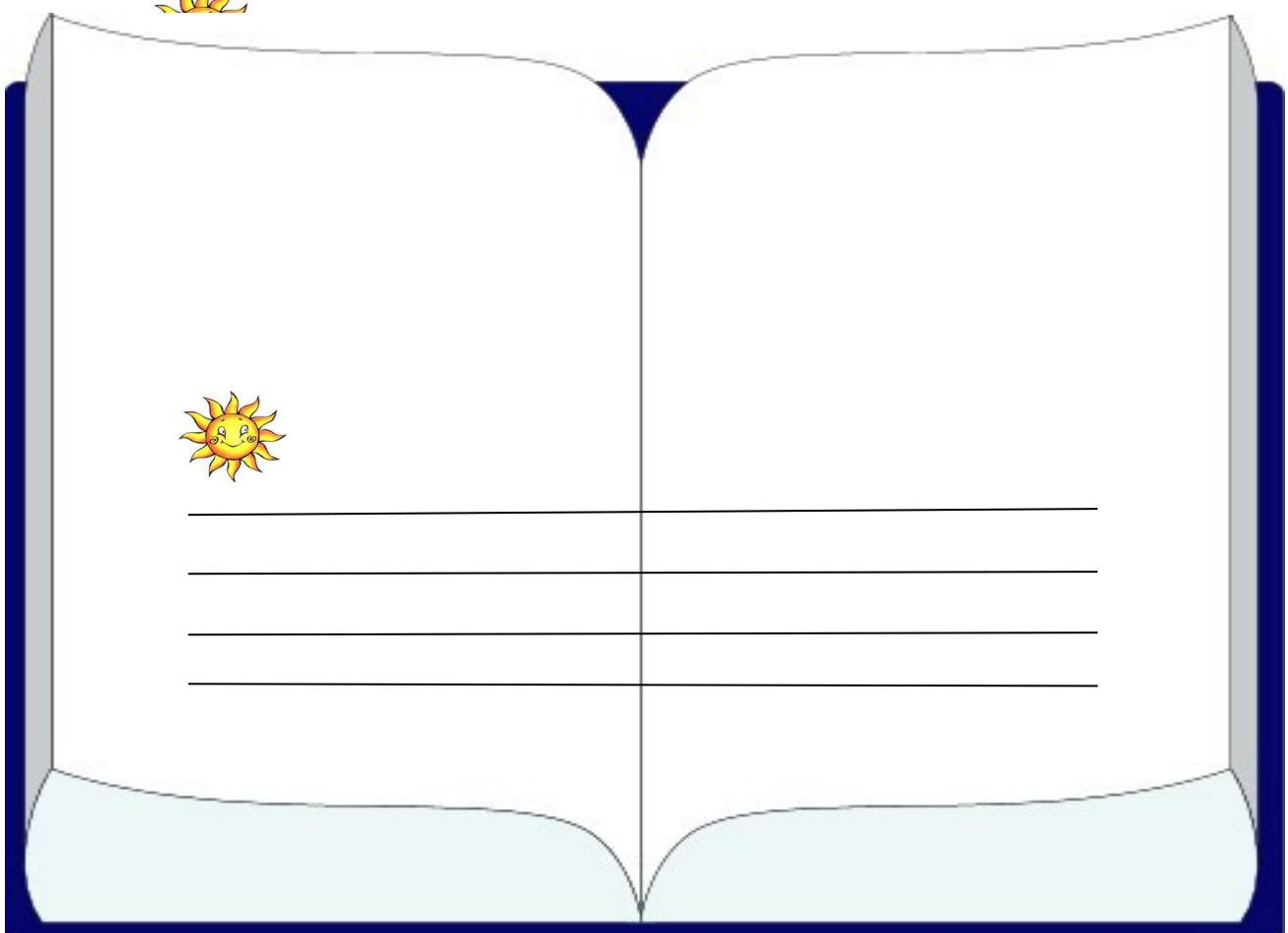

Әлеңді сатылай кешенди талдау.

(1-10 самысы)

1. Авторы.

2. Такырып.

3. Жанр түрі.

4. Идея.

---

5. Шумак.

---

6. Тармақ.

---

7. Бунак.

8. Буын.

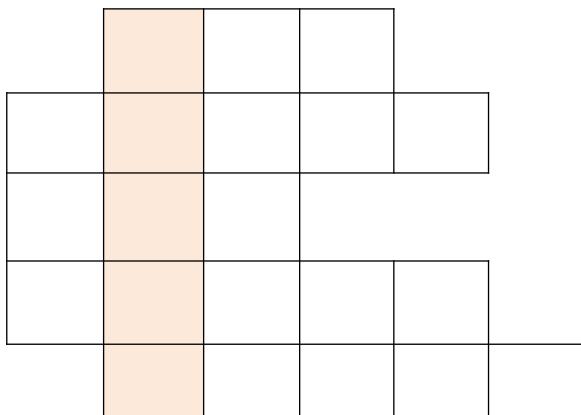
9. Үйқас.

10. Өлеңде мынадай көркемдеуіш сөздер бар:

Сөзжұмбақты шешініз.

1.Кызыл күлше тау асады,
Ыстық нұрын шашады.
2.Тұла бойы – ине,
Тұмсығында – түйме.
3.Айтары мол ғұлама,
Көп жасасын бұл адам,
Әкесі ол әкенің
Білер оны сұраған.
Ол кім?

4. Өзі арық, сөзі – әріп.
5. Устінде есігі,
Өзі орындық, әрі үстел,
Оқушылар бесігі.

Өлеңді сатылай кешенді талдау.
(1-12 сатысы)

1. Авторы. _____

---

2. Тақырып. _____

_____

_____

_____

↓ **3. Жанр түрі.** _____

_____

_____

_____

4. Идея.

_____

_____

_____

_____

5.Шумак.

_____

_____

_____

_____

6. Тармақ.

_____

7.Бұнақ.

8.Бұын.

9. Ұйқас.

10. Өлеңде мынадай көркемдеуіш сөздер бар:

11. Өлеңде мынадай түсініксіз сөздер.

12. Өлеңнің негізгі түйіні, тәрбиелік мәні.

Әңгімені сатылай кешиенді талдау.
(1-8 сатысы)

1. Авторы.

---

2. Тақырып.

---

3. Әдеби жанр.

---

4. Идея.

---

5. Шығарманың композициялық құрылымы.

---

5. 1.

5. 2.

5. 3.

5. 4.

5. 5.

---

6. Шығармадағы кейіпкерлер:

---

7. Шығарманың мазмұндық жоспары

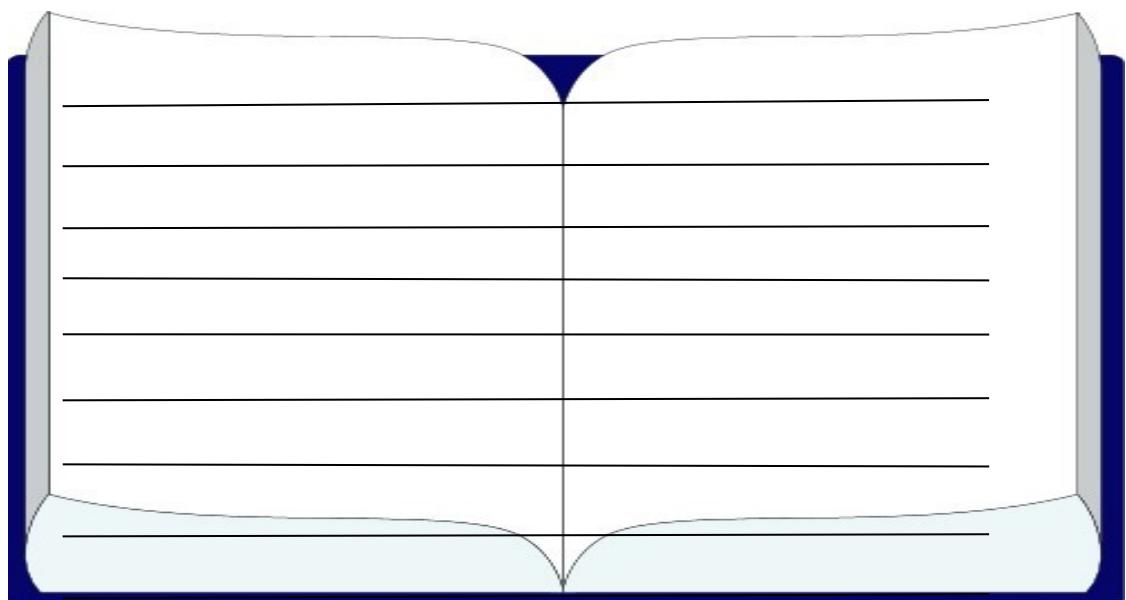

---

8. Шығармадағы көркемдеуіш сөздер.

«Кітап – білім бұлағы» тақырыбына шағын әңгіме жазыңыз.

ЖАТ ЖАЗУ

Өлеңді түсініп оқып, жатқа сатылай кешенді талдан жазыңыз.

1. Авторы. _____

2. Такырып.

3. Жанр түрі.

4. Идея.

5. Шумак.

6. Тармақ.

7. Бұнак.

8.Бұын.

9. Ұйқас.

10. Өлеңде мынадай көркемдеуіш сөздер бар:

11. Өлеңде мынадай түсініксіз сөздер.

12. Өлеңнің негізгі түйіні, тәрбиелік мәні.

Әңгімені түсініп оқып, жатқа сатылай кешенді талдан жазыңыз.

1. Авторы. _____

---

2. Тақырып. _____

---

3. Әдеби жанр. _____

---

4. Идея. _____

↓

---

5. Шығармандың композициялық құрылымы.

---

5. 1.

5. 2.

5. 3.

5. 4.

5. 5.

---

6. Шығармадағы кейіпкерлер:

---

7. Шығарманиң мазмұндық жоспары

---

8. Шығармадағы көркемдеуіш сөздер.

АШЫҚ ТЕСТ

1. Өлеңді жалғастырып жазыңыз (бір шумадын).

Білімдіден шыққан сөз

---

2. «Желсіз түнде жарық ай» өлеңінің тақырыбын жазыңыз.

---

3. «Желсіз түнде жарық ай» өлеңінің идеясын жазыңыз.

---

4. Шумақ дегеніміз _____

---

5. Өлең неше бунақты?

Әсемпаз болма әрнеге,
Өнерпаз болсаң арқалан.
Сен де - бір кірпіш, дүниеге
Кетігін тап та, бар қалан!

---

1. «Әсемпаз болма әрнеге» өлеңнің ұйқасын табыңыз.
2. Жоғарыдағы өлеңнің буын санын және буын түрін анықтаңыз.
3. Метафора зегеніміз _____
4. Метонимия дегеніміз _____
5. Кейіптеу дегеніміз _____
6. Риторикалық сұрақ дегеніміз. _____
7. Шығарманың композициялық құрылышы дегеніміз _____
8. Шығарманың композициясы неше бөлімнен тұрады?
9. Сюжеттің басталуы дегеніміз _____
10. Сюжеттік байланыс дегеніміз _____

---

11. Шиеленісу дегеніміз _____

---

12. Шарықтау шегі дегеніміз _____

---

13. Шығарманың шешімі дегеніміз _____

Өлеңді түсініп оқып, сатылай кешенді талдан жазыңыз.

1.	Авторы. _____ _____
2.	Тақырып. _____ _____

3. Жанр түрі. _____

---

4. Идея.

---

5. Шумак.

---

6. Тармақ.

---

7. Бұнак.

---

8. Бұын.

---

9. Ұйқас.

---

10. Өлеңде мынадай көркемдеуіш сөздер бар: _____

11. Өлеңде мынадай түсініксіз сөздер.

12. Өлеңнің негізгі түйіні, тәрбиелік мәні.

*Карасөзді сатылай кешенди талдау.
(1-2 сатысы)*

1. Авторы. _____

---

2. Тақырып. _____

Бүркіт қандай құс? Бүркіт құсына тән қасиеттерді топтастырып жазыңыз.

Өлеңді түсініп оқып, сатылай кешенде талдан жазыңыз.

1. Авторы. _____

2.Такырып.

---

3. Жанр түрі.

---

4. Идея.

---

5. Шумак.

---

6. Тармақ.

---

7. Бұнақ.

---

8. Бұын.

---

9. Ұйқас.

---

10. Өлеңде мынадай көркемдеуіш сөздер бар:

11. Өлеңде мынадай түсініксіз сөздер.

12. Өлеңнің негізгі түйіні, тәрбиелік мәні.

*Қарасөзді сатылай кешенді талдау.
(1-3 сатысы)*

1. Авторы.

2. Тәқырып. _____

3. Идея. _____

Абай Құнанбайұлының нақыл сөзіне ойтолғау жазыңыз.

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Бай мен кедейдің өздеріне тән өмір сүру жағдайларын салыстырып жазыңыз.

БАЙ

КЕДЕЙ

(1-4 сатысы)

1. Авторы.

---

2. Тақырып. _____

---

3. Идея. _____

---

4. Жанр түрі. _____

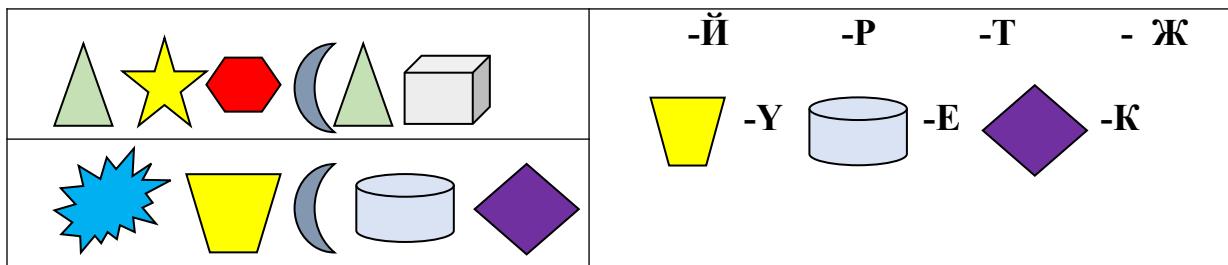

Жасырын сөздерді тауып жазыңыз.

				-А	-К	-Ы	-Л

Өлеңді түсініп оқып, сатылай кешенде талдан жазыңыз.

	1. Авторы. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
	2. Тақырып. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
	3. Жанр түрі. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
	4. Идея. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

5.Шумақ.

---

6. Тармақ.

7.Бұнақ.

8.Бұын.

9. Ұйқас.

10. Өлеңде мынадай көркемдеуіш сөздер бар:

---

11. Өлеңде мынадай түсініксіз сөздер.

12. Өлеңнің негізгі түйіні, тәрбиелік мәні.

*Қарасөзді сатылай кешенди талдау.
(1-5 сатысы)*

1. Авторы. _____

---

2. Тақырып. _____

---

3. Идея. _____

---

5. Түсініксіз сөздер.

Абай атамыздың дәналық ойына ойтолғау жазыңыз.

«Үш-ақ нәрсе – адамның қасиеті: ыстық қайрат, нұрлы ақыл, жылы жүрек».

A large, horizontal writing area with a blue border, designed to look like a scroll. It features six horizontal lines for writing. On the far left edge, there is a small circular tab. On the far right edge, there is a small circular tab with a stylized letter 'G' on it.

Абай атамыздың дәналық ойына ойтолғау жасаңыз.

Күллі адам баласын қор қылатын үш нәрсе бар: әуелі – надандық, екінші – еріншектік, үшінші – залымдық.

A large, horizontal writing area with a blue border, designed to look like a scroll. It features six horizontal lines for writing. On the far left edge, there is a small circular tab. On the far right edge, there is a small circular tab with a stylized letter 'G' on it.

Өлеңді түсініп оқып, сатылай кешенді талдан жазыңыз.

1. Авторы.

---

2. Тақырып.

---

3. Жанр түрі.

---

4. Идея.

---

5. Шумак.

---

6. Тармақ.

---

7. Бұнақ.

8. Бұын.

9. Ұйқас.

10. Өлеңде мынадай көркемдеуіш сөздер бар:

---

11. Өлеңде мынадай түсініксіз сөздер.

12. Өлеңнің негізгі түйіні, тәрбиелік мәні.

---

*Карасөзді сатылай кешенді талдау.
(1-6 сатысы)*

1. Авторы. _____

---

2. Такырып. _____

---

3. Идея. _____

---

5. Түсініксіз сөздер.

---

6. Түйін.

ЖАТ ЖАЗУ

Абайдың қарасөзін сатылай кешенді талдап жазыңыз.

1. **Авторы.** _____

---

2. **Тақырып.** _____

3.Идея.

5.Түсініксіз сөздер.

---

6. Түйін.

Өлеңді түсініп оқып, сатылай кешенди талдан жазыңыз.

1.Авторы.

2.Тақырып.

---

3. Жанр түрі. _____

---

4. Идея.

---

5. Шумак.

---

6. Тармақ.

---

7. Бунак.

---

8. Буын.

---

9. Ұйқас.

---

10. Өленде мынадай көркемдеуіш сөздер бар: _____

11. Өлеңде мынадай түсініксіз сөздер.

12. Өлеңнің негізгі түйіні, тәрбиелік мәні.

АШЫҚ ТЕСТ

ТЕСТ ТАПСЫРМАСЫ

1. Бұл өлеңнің тақырыбы _____
_____
2. Жанр түрі _____
_____
3. Бұл өлеңнің идеясы _____
_____
4. Бұл өлең ... шумақты.
5. Бұл өлең ... бунақты.
6. Бұл өлең ... буынды.
7. Бұл өлеңнің ұйқасы _____
8. Өлеңдегі көркемдеуіш сөздер _____
9. Өлеңдегі түсініксіз сөздер _____
10. Өлеңнің тәрбиелік мәні _____

ТЕСТ ТАПСЫРМАСЫ

1. Бұл қарасөздің тақырыбы _____
2. Бұл қарасөздің идеясы _____
3. Жанр түрі _____
4. Түсініксіз сөздер _____

5. Түйіні _____

Мақал-мәтедерді толықтырып, ойтолғау жасаңыздар.

- Талап – тұлпар,
Білім – ...
- Тауды биік демендер,
Талаптансанқ ...
Жауды мықты демендер,
Жарақтансанқ ...
- Қуаттының қолы ұзын,
Талаптының ... ...

Өлеңді түсініп оқып, сатылай кешенді талдан жазыңыз.

1. Авторы. _____

---

2. Тақырып.

---

3. Жанр түрі. _____

---

4. Идея.

---

5. Шумак.

---

6. Тармақ.

---

7. Бұнақ.

---

8. Бұын.

---

9. Ұйқас.

10. Өлеңде мынадай көркемдеуіш сөздер бар:

11. Өлеңде мынадай түсініксіз сөздер.

12. Өлеңнің негізгі түйіні, тәрбиелік мәні.

Абайдың қарасөзін сатылай кешенді талдап жазыңыз.

1. Авторы. _____

65

---

2. Тақырып. _____

---

3. Идея. _____

---

5. Түсініксіз сөздер.

---

6. Тұйін.

*Тізбектегі артық сөзді сыйыңыз.
сөздерді табыңыздар.*

1	Әдепті, биік, табиғат, ақылды
2	Жер, келді, баяндады, жазды
3	Сегіз, бесеу, бірінші, байлығы

Анықталған артық сөздерден мақал құрастырып, ойтолғау жазыңыз.

A large rectangular area with a blue border, containing six horizontal lines for handwriting practice. There are circular icons in the top corners: a blue one on the left and a grey one on the right.

Өлеңді түсініп оқып, сатылай кешенде талдан жазыңыз.

1. Авторы. _____

Two horizontal lines for handwriting the author's name.

2. Тақырып. _____

Two horizontal lines for handwriting the topic.

_____

_____

_____

_____

3. Жанр түрі. _____

_____

_____

_____

4. Идея.

_____

_____

5. Шумак.

_____

_____

6. Тармақ.

_____

7. Бұнақ.

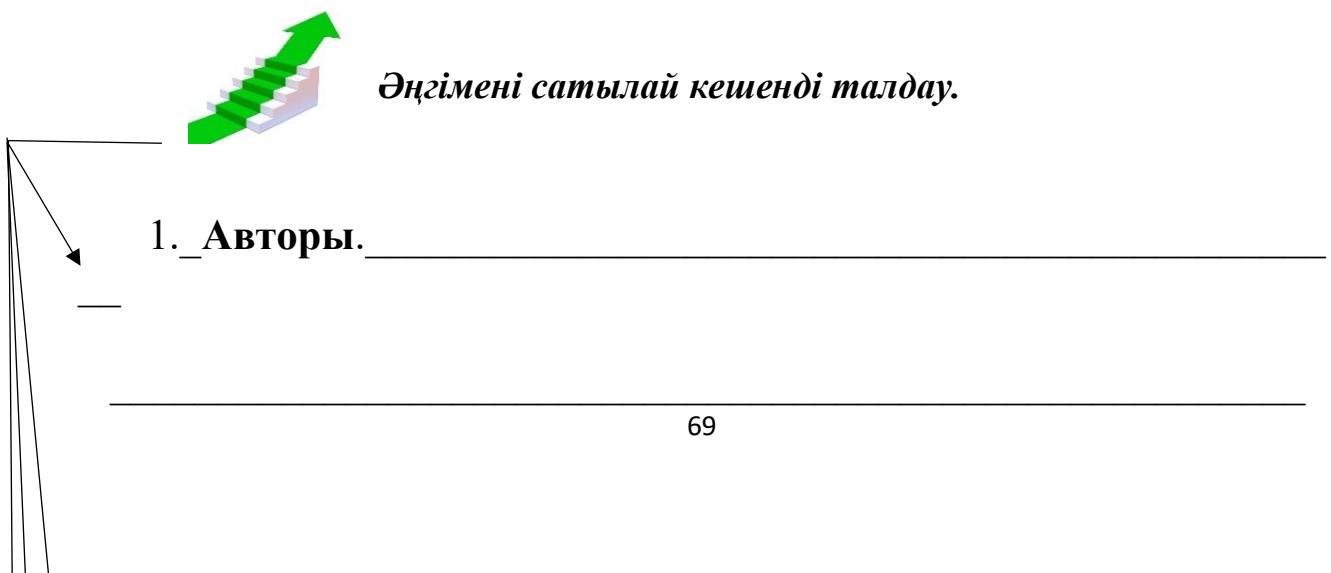
8. Бұын.

9. Үйқас.

10. Өлеңде мынадай көркемдеуіш сөздер бар:

11. Өлеңде мынадай түсініксіз сөздер.

12. Өлеңнің негізгі түйіні, тәрбиелік мәні.

↓

---

2. Тақырып. _____

↓

---

3. Әдеби жанр. _____

↓

---

4. Идея. _____

↓

---

5. Шығарманың композициялық құрылымы. _____

5. 1.

5. 2. _____

5. 3.

5. 4.

5. 5.

---

6. Шығармадағы кейіпкерлер:

---

7. Шығарманың мазмұндық жоспары

---

8. Шығармада төмендегідей көркемдеуіш сөздер.

«Жасырын сөзді тап» ойыны. Жұп сандарды өсу ретімен
орналастырып, жасырын сөзді табыңыз.

8	61	91	73	10	85	7
33	4	63	9	6	5	2

8 – К   61 – Е   91 – Б   73 – У   10 – Ы   85 – М   7 – С
33 – ІІІ   4 – Ы   63 – З   9 – Р   6 – Л   5 – Ф   2 – Ж

Өлеңді түсініп оқып, сатылай кешенде талдан жазыңыз.

1. Авторы. _____

2. Тақырып.

3. Жанр түрі. _____

4. Идея.

5.Шұмақ.

6. Тармақ.

7.Бұнақ.

8.Буын.

9. Ұйқас.

10. Өлеңде мынадай көркемдеуіш сөздер бар:

11. Өлеңде мынадай түсініксіз сөздер.

12. Өлеңнің негізгі түйіні, тәрбиелік мәні.

«Жылқы – малдың патшасы» тақырыбына эссе жазыңыз.

Өлеңді түсініп оқып, сатылай кешенде талдан жазыңыз.

1. Авторы. _____

---

2. Тақырып. _____

---

3. Жанр түрі. _____

---

4. Идея.

5.Шумак.

---

6. Тармақ.

7.Бұнақ.

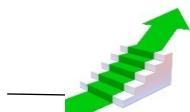
8.Бұын.

9. Ұйқас.

10. Өлеңде мынадай көркемдеуіш сөздер бар:

11. Өлеңде мынадай түсініксіз сөздер.

12. Өлеңнің негізгі түйіні, тәрбиелік мәні.

Абайдың қарасөзін сатылай кешенді талдаң жазыңыз.

1. Авторы. _____

---

2. Тақырып. _____

---

3. Идея. _____

---

5. Түсініксіз сөздер.

---

6. Түйін.

ЖАТ ЖАЗУ

Өлеңді түсініп оқып, сатылай кешенди талдан жазыны

---

1. Авторы. _____

---

2. Такырып. _____

---

3. Жанр түрі. _____

---

4. Идея.

5.Шумак.

---

6. Тармақ.

7.Бұнақ.

8.Бұын.

---

9. Ұйқас.

---

10. Өлеңде мынадай көркемдеуіш сөздер бар:

---

11. Өлеңде мынадай түсініксіз сөздер.

12. Өлеңнің негізгі түйіні, тәрбиелік мәні.

Карасөзді түсініп оқып, сатылай кешенди талдан жазыңыз.

1. Авторы. _____

—

---

2. Тақырып. _____

—

3. Идея. _____

—

5. Түсініксіз сөздер. _____

—

---

6. Түйін.

ТЕСТ

1. Абай Құнанбайұлының туған жерін белгілеңіз.

- А) Шығыс Қазақстан облысы, Аягөз ауданы, Ақ жайлау өнірі
- В) Шығыс Қазақстан облысы, Шыңғыстау бауырындағы Қасқабұлақта
- С) Ақмола облысындағы Қоскөл деген жерде
- Д) Ақмола облысы, әйгілі Бурабай көлі
- Е) Қостанай облысы, Құсмұрын бекетінде

2. Құнанбай Абайды неше жасында Семейге оқуға жіберді?

- А) 7 жасында
- В) 8 жасында
- С) 9 жасында
- Д) 10 жасында
- Е) 11 жасында

3. Медреседе діни уағыздармен шектеліп қалмай, қандай тілдерді игерді?

- А) Араб, парсы, түркі
- В) Араб, парсы, иран
- С) Араб, парсы, түркімен
- Д) Араб, парсы, өзбек
- Е) Араб, парсы, орыс

4. Құнанбай Абайды оқудан шығарып, ел билеу ісіне баулығанда неше жаста еді?

- А) 10 жаста
- В) 11 жаста
- С) 13 жаста
- Д) 15 жаста
- Е) 16 жаста

5. Мәдениет пен білімнің маңызын насиҳаттауға арналған тұңғыш шығармасын белгілеңіз.

- А) Интернатта оқып жүр
- В) Жасымда ғылым бар деп ескермедім
- С) Ғылым таппай мақтанба
- Д) Жазғытұры
- Е) Жігіттер, ойын арзан, күлкі қымбат

6. Абайдың табиғат тақырыбындағы тұңғыш өлеңін белгілеңіз.

- А) Қараша, желтоқсан мен сол бір екі ай
- В) Жаз
- С) Қыс
- Д) Күз
- Е) Жазғытұры

7. Ақын ел билеушілерінің типтік бейнесін қай өлеңдерінде бейнелеген?

- А) Сегіз аяқ, Жаз
- В) Көлеңке басын ұзартып, Күз
- С) Болыс болдым мінеки, Мәз болады болысың
- Д) Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін, Жазғытұры
- Е) Жігіттер, ойын арзан, күлкі қымбат, Көлеңке басын ұзартып

8. Абайдың қанша поэмасы бар?

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 7

9. Қай қара сөзінен?

Жас бала анадан тұғанда екі түрлі мінезben туады

A) Жетінші B) Он сегізінші C) Он тоғызынышы D) Отыз бірінші

E) Отыз сегізінші

10. Жазғытұры қалмайды қыстыңызы,

Масатыдай құлпырап жердің жүзі

Жан-жануар, адамзат анталаса,

Ата-анадай елжірер күннің көзі.

Өлең шумағынан кейіптеу сөздерді табыңыз.

A) жердің жүзі B) қыстыңызы C) ата-анадай елжіреп күннің көзі

E) масатыдай

11. Қоркемдік тәсілдің қандай түрі қолданылған?

Ақ киімді, денелі ақ сақалды,

Соқыр, мылқау, танымас тірі жанды

Үсті-басы ақ қырау, түсі сұық

Басқан жері сықырлап келіп қалды.

A) Эпитет B) Метафора C) Тенеу D) Қайталау E) Кейіптеу

12. Абай оқыған медресе?

A) Ахмет - Риза медресесі B) Медресе Мухаммадия C) Медресе

Рахманқұли D) Медресе Расуля E) «Галия» медресесі

13. Қай өлеңнен?

Қобыз бен домбыра алыш топта сарнап,

Мақтау өлең айтыпты әркімге арнап.

Әр елден өлеңменен қайыр тілеп,

Кетірген сөз қадірін жүртты шарлап.

A) Жігіттер, ойын арзан, күлкі қымбат B) Біреудің кісісі өлсе, қаралы ол C) Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін D) Өлең - сөздің патшасы, сөз сарасы E) Малға достың мұнды жоқ

14. 1Абайдың халық арасына сіңіп кеткен мақалын белгілеңіз.

A) Атың шықпаса, жер өрте. B) Еңбек етсең ерінбей, тояды қарның тіленбей. C) Алтын көрсе, періште жолдан таяды. D) Ата - анадан мал тәтті, алтын үйден жан тәтті. E) Қалауын тапса, қар жанар.

15. Эпитет дегеніміз –

---

16. Сюжеттің басталуы дегеніміз – _____

---

17. Шығарманың шарықтау шегі дегеніміз – _____

---

18. Шұбар тайым табылды әңгімесінің идеясы _____

19.Эпитет дегеніміз _____

20.Метафора дегеніміз _____

ПАЙДАЛАНЫЛГАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. А.Ү.Сужикова. Мен бір жұмбақ адаммын оны да ойла... Алматықітап баспасы – Алматы, 2014. – 216 б.
2. Н.А.Оразахынованың Сатылай кешенді талдау технологиясы бойынша жалпы білім беретін мектептердің таңдау курсына арналған)Қазақ әдебиеті оқу құралы. Алматы, 2012. –154 б.
3. Мекемтас Мырзахметұлы. Абай және шығыс.
4. Ж.Аймауытов. 4-том. – «Ғылым» баспасы, – Алматы, 1998. – 446 б.
5. Байтұрсынов А. Тіл тағылымы (қазақ тілі мен оқу-ағартуға қатысты еңбектері–Алматы: Ана тілі, 1992. – 444 б.
6. Оразахынова Н.А. Сатылай комплексті талдау (фонетика, лексика). Оқу құралы.–Алматы: Ы.Алтынсарин атындағы қазақтың білім академиясының Республикалық баспа кабинеті, 1999. – 75 б.
7. Оразахынова Н.А. т.б. Фонетикалық материалдарды сатылай комплексті талдау (Оқу құралы). – Алматы: РБК, 2001. –72 б.
8. Оразахынова Н.А. Сатылай комплексті талдау (синтаксис). Оқу құралы. – Алматы: Ғылым, 2002. –110 б.
9. Оразахынова Н.А. т.б. Сатылай комплексті талдау (фонетика, сөзжасам, морфология, лексика, синтаксис). Оқу құралы. –Алматы: Телеарна, 2006. – 302 б.
- 10.Н.А.Оразахынова. Сатылай кешенді талдау технологиясының ғылыми-әдістемелік негіздері. Монография. – Алматы: «Дайыр» баспасы, 2007 ж. –289 б.
- 11.Қабдолов З. Сөз өнері: Оқулық-монография – Алматы: «Өлкө» баспасы, 2014. – 496 б.
12. С.Қалиев,Б.Иманбекова,Ж.Жұмабаева. Тәрбие хрестоматиясы оқу құралы – Алматы: «Алматықітап баспасы» ЖШС, 2012.-272 б.
13. Абай Қара сөз.Книга слов. – Алматы: Атамұра, 2016. –200 б.

14. Құраст.Ш.Күмісбайұлы,А.Шауеев,А.Елгезек. Тәтті алма. – Астана:
Фолиант, 2015.